

Nytt från VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

1989:2

MEDLEMSBLAD FÖR VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING, ARGANG 6

- - OOFURENINGENS FEMTE ÅRSMÖTE ♦♦ - -

Värmlands Släktforskarförenings femte årsmöte hölls i Gamla Badhusets forskarsal, fredagen den 17 mars 1989. Till mötet kom ett 40-tal av medlemmarna. Förutom det sedvanliga vid ett årsmöte, fick vi tillfälle att höra Bertil Haslu från Sundsvall, berätta om hur man släktforskar i Norge.

VAL AV...

Val till olika förtroendeposter var denna gång snabbt avklarade. Till ordförande för 1989, omvaldes Lars Gunnar Sander.

Som ordinarie ledamöter i styrelsen omvaldes Eivor Lantz och Bo Cider.

Som suppleanter i styrelsen omvaldes Anneli Möller och Gunhild Svensson.

Lisen Schutzer och Berit Olsson hade önskat avgå ur styrelsen, varför Janet Leffler och Bertel Svanson valdes in på ett år.

Till revisorer omvaldes Johan Backlund och Inger Prånge, och som suppleant för dessa valdes Bengt Tholin-

John André, Valla Johansson och Ulla Larsson omvaldes som valberedning.

VERKSAMHETSBERÄTTELSEN

Den avgående styrelsens verksamhetsberättelse och räkenskaper lades till handlingarna, och styrelsen beviljades ansvarsfrihet .

MEDLEMSAVGET FÖR 1990

Styrelsen föreslog en höjning av medlemsavgiften till 65 kr, och 10 kr för familjemedlem. Motiveringen var främst de ökade portokostnaderna, men även den allmänna prisökningen. Under mötet föreslogs en höjning till 70 kr och 10 kr för familjemedlem, vilket också blev mötets beslut.

ÖVRIGA FRÅGOR

Lars Gunnar Sander "puffade för" att medlemmarna lokalt borde bilda små grupper för att stimulera varandra. Vid sådana tillfällen ställer också styrelsen upp och medverkar med programpunkter. Det är bara att höra av sig till någon i styrelsen.

Vice ordförande Ingrid Johansson har erfarenheter från sådan verksamhet genom forskarklubben Probanden i Grums.

(forts. på sid. 6)

UR INNEHALLET

Årsmötet.....	1, 6, 9, 12, 13
Kapellpredikant Christian Gunnarsson..	2, 3
Beträffande Svenska antavlor....	3, 4
Torpinventering i Kila.....	4
Arkivtipset.....	4
Lars Backvalls Elfdalsarkiv.....	5, 6
Stadgar för VEF.....	7
Förteckning över register, utdrag m.m., Karlstads stadsbibliotek, 1988.....	8, 9
Medlemsstatistik...	10
Arkivtipset.....	11
"Badhusträffar!"	11, 12
Fröding och Häbolingarne.....	13, 14
Inventering av gravvårdar.....	14
Anor sökes.....	15
Rätt svar på Genkrysset.....	15

- 0 -

A

C H R I S T I A N G U N N A R S S O N
Kapellpredikanten som med oförtrutet flit skötte sitt anförtrödda ämbete.
au Peter Borg

Som alla vi släktforskare, har jag naturligtvis en favoritsocken. Av olika orsaker har det blivit **Borgviks** socken har i **Värmland.Dels** har jag en hel del anor dar i många led på min farfars sida, dels vistades jag mycket dar hos släktingar under min barn- och ungdom. **Då** jag agnat mig **åt släktforskning** i snart tjugo år och lagt ned en hel del tid på just **Borgvik**, blir det ju aven naturligt att intressera sig för människorna och miljöerna omkring just **själva** släktforskandet. Många av läsarna **känner** säkert igen sig i den har reflektionen. Av alla de socknar jag har forskat i, har jag inte stött på ministerialböcker som ar så detaljerade som just **Borgviks** åren 1770 - 1802, då kapellpredikanten **Christian Gunnarsson** tjänstgjorde i **Borgviks** socken i Grums **härad**.

-Christian Gunnarsson-

Gunnarsson var född i Nordmarkshyttan, son till en gruvfogde. Gick i Filipstads skola, Carlstads gymnasium under namnet Christiernus Norelius, studerade i Uppsala 1752 under namnet Christianus Gunnarsson Wermelandus. Efter diverse kortvariga tjänster tillträdde han befattningen som kapellpredikant i **Borgvik**, som på den tiden var kapell- och annexförsamling till Grums. Han var gift med **Catarina** Gröndal, dotter till handelsmannen Joel Gröndal i Kristinehamn. G var aven svåger till den mäktige brukspatron Schagerström i **Borgvik**. Han var tydligen mycket omtyckt i **Borgvik**, ty vid visitationen 1774 betygade församlingen att "de aldrig nog kunna tacka honom för hans oförtrutna flit att sköta sitt anförtrödda **ämbete**". Han avled 1802 i **Borgvik**.

I sin kyrkobokföring var G mycket noggrann och detaljerad. Han har skrivit till i kanten på vissa notiser i de gamla födelseböckerna data som "**blef** församlingens kyrkvärd" och "**dödde** 1783 om **våren**", samt "denna N N blef prästen Lifgrens hustru". Uppgifter som i dag kan ha stort varde för oss släktforskare, då vi alla vet att födelseböcker från 1700-talets början kan vara både svårlästa och kryptiska.

De böcker som framför allt ar av största intresse, ar givetvis begravningsböckerna. Dar har han på ett mycket detaljerat sätt beskrivit de döda och deras levnadssätt. Har kommer några exempel:

-Enkan Elin Bengtsdotter-

"1771 Aug. den 25 begrofs **aflidna** kyrkovacktaren Olof Thomassons enka **Elin Bengtsdotter** af adj. herr Jakob Ekstedt, som lefvat armt i 62 år och dödt af hufvudsjuka. Njöt i lifstiden församlingens allmosor".

-Bonden Nils Olofsson-

Redan har märks att notisen ar mycket mer detaljrik an vad vi ar vana vid.

"1773 Febr. 28 begrofs bonden Nils Olofsson fr. **Biurtan** af Chr. Gunnarsson som **dödde** d. 23 af hetsig feber sedan han lefwat i 58 **åhr**, varit gift i 28, **aflat** 12 barn, född i **Flokerud** men flyttade hit från Segoltan i Eds **sockn**."

-Kyrkovärden Bryngel Pehrsson-

"1778 Nov 1. begrofs kyrkovärden och arrendatorn på Arnas **Bryngel** Pehrsson af Chr. Gunnarsson som **dödde** af lungshot och blodstörtning efter 48 **åhrs** beskedlig lefnad d. 24 octbr. Han var en välmående man, klok bonde, flitig arbetare och en hedersman i sitt stånd."

Gunnarsson borde ha varit val bekant med allmogen då han har noterat ök- och smeknamn på vissa döda. Har följer några exempel på detta.

-Fattiga enkan Karin Andersdotter-

"1773 Sept 19 begrofs af Gunnarsson gamla fattiga **enkan** samt almosehionet Karin Andersdotter från bruket som **dödde** d. 12 af gikt hvarti slog sig vattusot sedan hon låg sjuk 8 dagar efter en beskedlig arbetsam lefnad af 75 **åhr**. Hon var en klok **menska** och kallades denn tjocka Karin."

-Enkemannen Erich Persson-

"1781 16 **oct**. begrofs af G. enkemannen Erich Persson i N. **Borgvik** som **dödde** af efter 1 timmas sjukdom förmodligen af någon böld i bröstet sedan han lefwat enfaldigt och christeligt i 56 år. Han var en spenskarl men arbetsam och gudfruktig, hade stora lappar hvaraf han kallades Lapp-Erich."

-Brukspatronessan Greta Cajsa Gröndal-

Så har skriver han om sinsvagerska.
"1782 den 14 Juli bisattes i sitt vackra hvilorum brukspatronessan i lifstiden **högädla** fru Greta Cajsa Gröndal brukspatronen **högädle** herr Olof Schagerströms kara fru som **dödde** d. 10 **Julii** efter 4 1/2 dygns häftig sjukdom af styng och 46 1/2 års mycket behaglig lefnad både för Gud och människor. Hon var en ibland vår

tids skönheter utan att äga någon af de odygder som gemenligen pläga följa de vackra. Hon var både särdeles dygdig och ödmjuk samt god och behaglig. Hon begrofs af herr prosten Joh. Ågren i Borgviks kyrkograf."

-Jordägaren Nils Larsson-

"1796 7 aug begrofs af G. jordägaren Nils Larsson som dödde d. 31 Julii af långvarig sjukdom som ingen förstod sig uppå. Den började liksom tära på förståndet, han började grubbla i tronsaker och därunder hvarken åt eller drack. Som sådan lades han till sängs och efter 8 dagars sängliggande dödde. 68 år gl."

-Bonden Olof Andersson-

Ibland rinner dödsnotiserna ut i rena levnadsbeskrivningar, som t.ex. "1775 aug d 20 begrofs af Gunnarsson bonden Olof Andersson ifrån Öfverud som dödde d 13 af magtving varmed han i lång tid varit besvärad af efter 58 års lefnad. Han som varit född i Brunskog haft tjänst på åtskilliga ställen, varit den härdigaste dräng och bäste som i hans tid fanns, så att herrskaper kämpade vem som skulle vinna honom till sin tjänst. Han förfärdigade all slags anslag intill vagnar var beskedlig och nykter lade ihop pengar som dräng, löste in 1/8 dels jord i Öfverud men blef sedan han blef gift en ussling både till kropp och förmögenhet, som bygde hus strax han blef gift men förmådde aldrig i sin tid inreda dem utan bodde i rum som hvarken fanns fönster eller golf och knapt tak, av naturen var han storlemmad och massive, men sjukdom och missnöje gjorde att han förtorkades så att man kallade honom såsom ett tillökningsnamn Gikten därför att han icke underhöll sin förra tjocklek."

-Dannemannen Nils Ersson-

"1777 aug 3 begrofs af G. dannemannen beskedlige Nils Ersson från Wermerud som dödde d 27 Juli af ålderdomssvagheter efter så när 80 års beskedlig och ärbär lefnad, som var född i Stora Skärnäs 1692 gift till Wermerud först med en enka 1724 sedan med en piga 1725 med hvilken han sammanflade 12 barn, 9 döttrar, 3 söner hvaraf 9 lefde efter honom och de lefde tillhoppa till 1769. Han var stor och stark, hade föra lemmar och var öfvermåttan arbetsam, hade aldrig varit sjuk icke en gång när han dödde, utan lades till sängs af pur matthet påsketiden och slocknade ut d 27 Julii."

-Dragonen Johan Bergqwist-

Och så till kronan på verket!
"Dragonen Johan Bergqwist var född i Norra men dödde på Södra Borgvik 87 år gl den 4 december 1776. Han gick i sin ungdom i Carlstads schola tills han blifvit gymnasist, lärde sedan kopparslagarembetet och blef däruti gesäll. Åhr 1713 blef han skriven till soldat. För Gadebusch blef han skuten framför brösttinnan, hvarefter han behöft till åminnelse en knytl stor som en karlnäfve; Vid Tönningen blef han fången, ranzonerade sig sjelf genom det han kastade sin vakt i strömmen, blef sedan skriven under Fersens dragonregementet Commenderad till Norge blef han skuten först vid Vinger genom höften, sedan för Dronthem genom benen; uthärdade marschen öfver det bekanta Doverfiell, hvar est flera hästar under honom fröso ihjäl. Då regementet sedermera efter freden blef indraget lät han inroullera sig bland Uplänningarnes ryttare, bevistade finska campagnen, blef fången, förd till Narva ranzonerade sig sjelf medelst sin vagts ihjälskutande kom tillbaka och vid Willmanstrands fästning blef skuten i magen, men kulan stante emellan magskinnet och isterhinnan, hvarpå han sedermera fick afsked med underhåld, hvarefter han gif tade sig och födde sig med sitt hantverk. Blef fader för 6 barn. Stor till växten och icke mindre till hjärtat. Var aldrig sjuk förrän i våras af frossan hvarefter han aldrig kunde hämta sig; Kom till Södra Borgvik 14 förut och dödde behållande likväl sin kropps och sinnesstyrka så att han godt som gick och dödde."

- ♦ -

Detta var några exempel ur Borgviks begravningsböcker under kapellpredikanten Gunnarssons tid, 1770 - 1802. Tänk om alla präster hade skrivit så mycket om våra förfäder, vilken guldgruva det skulle ha varit för oss släktforskare.

Jag har införskaffat mikrofilm och mikro kort om Borgvik, och ställer gärna upp med uppgifter ur kyrkoarkivet, dock inom rimliga gränser.

Lungsund 1989
Peter Borg

BETRAFFANDE SVENSKA ANTAVLOR

I nr 1988:4 av "Nytt från.. ." fanns en liten notis om Svenska Antavlor. Där heter det bl a: "Däremot kunde dessa häften som blir fler och fler, bli ett utmärkt uppslagsverk om de försågs med ett bättre register. Det sockenregister som finns på sista sidan är alldeles för knapphändigt i det längre perspektivet."

Så har ligger det till. Svenska Antavlor har getts ut med två haften om året sedan 1980. Tio haften, alltså 5 årgångar, bildar ett band med gemensamt register. Alltså finns ett register för åren 1980 - 85 och det kommer att ges ut ett för 1986 - 90.

Det första registret omfattar dels samtliga personer (utom kvinnor med fadersnamn vars make omtalas i Svenska Antavlor) och dels samtliga församlingar. Hänvisningar görs till sida respektive antavla.

Personligen har jag svårt att tanka mig att man skulle kunna göra ett bättre register än detta. Mari-Anne Olsson i Rönninge har all heder av sitt arbete.

✿ Håkan Skoga ju

UR EN MINISTERIALBOK

I Långseruds ministerialbok står följande att läsa:

Ett släkte dör sin kos och skrifver
uti sanden,

Med bleka finger at dess Period ar all.

Ett annat breder sig i stallet it i
landen,

och håller bröllop på det förras graf
och fall.

Dock blifver intet qvar et följer på
det andra,

Till dess de alle sist till första Inte
vandra.

Björsebyholm, Långserud 1774 d. 27 Dec.
E.F.

TORPINVENTERING-I KILA

Torp i Kila, ar namnet på två böcker som Kila Hembygdsförening har givit ut. De handlar om försvunna boplatser i V. Kila. Ca 180 torp har inventerats. Alla personer som har bott på de olika torpen har i görligaste mån nedtecknats, med eventuell historia och släktskap i bygden.

Torpgrunderna har uppmätts och, och skisser har gjorts. Dar finns också andra iakttagelser, som uthus, kallare, kalla, prydnadsväxter och övrigt som minner om människorna som levt dar.

Slutligen har varje boplatz markerats med en-namnskylt på en tryckimpregnerad stolpe. Vår förhoppning är att hänsyn skall tas till boplatserna vid skogsavverkning, markberedning och plantering. Det basta ar troligen att boplatserna får återgå till naturen på ett naturligt sätt.

Till min hjälp har jag haft 5 pensionärer från bygden. De har kvick tunga och klart minne. Nar de sedan fick hjälp av husförhörslängder mm, kunde vi nysta upp till synes olösliga knutar. Ett exempel:

I dödboken 1847 12/11 står om Olof Eriksson, född 1811 4/2. Han dog under ett maldlass. Nar vi såg detta, sa John: "Far min berättade att någon hade varit i Långserud för att mala säd. I väntan på sin tur vid kvarnen började gubbarna supa. Olof blev redlöst berusad. Hans vänner band honom på lasset och skickade iväg hasten i vetskap om att han skulle gå hem till stallet. Allt gick bra tills hasten skulle svänga in på ladugårdsplanen. Dar skar hjulet ner i diket, lasset välte, och Olof som var fastbunden, kom under lasset och omkom." Kan det vara han? Historien finns tyvärr inte med i böckerna.

Är Du intresserad? Några finns kvar, och de kostar 75 kronor.

Akne Bug
Vässby 5433
661 00 Säftele

ARKIVTIPSET ✿

Undertecknad vill tipsa om en skrift som eventuellt kan vara forskaren till hjälp. Det handlar om **Katalog över stadshistoriska institutets registersamling**, utgiven år 1937 av Albert Bonniers boktryckeri, Stockholm. Dess 109 sidor upptar enligt innehållsregistret:

1. Handlingar från tiden 1421 - 1520
2. Kungliga brev från tiden 1561 - 1862
3. Frihetstidens utskottshandlingar
4. Skrivelser till Kungl Maj:t från kommerskollegium 1650 - 1840
5. Skrivelser till Kungl Maj:t från kammarkollegium 1650 - 1840

Registersamlingen har karaktären av kortregister. Samlingen ar deponerad i Riksarkivet, dar den ar tillgänglig för intresserade.

Nar det galler handlingar enligt 1 ovan, finns av naturliga skal ingenting för värmland. I registret över Kungl. brev (2 ovan) återfinns rörande Filipstad 380 kort, Karlstad 977, och Kristinehamn 471 kort. Förutom motsvarande registerkort från andra svenska och finländska städer finns också register över städer i Sveriges tyska och baltiska provinser, liksom även från Gustavia på ön Saint Barthélemy i Västindien.

Att bedöma värdet av denna katalog ur slaktforsarsynpunkt ar vanskligt. Det kanske galler detsamma som för domböcker.

Birger Åkerlind, Söderhamn

I nr 1984:2 av "Nytt från..." presenterades, Lars Bäckvalls arkiv, det så kallade **Elfdalsarkivet**. Här kommer det igen, med lite fylligare information.

I Nordiska museets års-skrift *Fataburen* 1936 läses på sidan 266 följande: "Ett annat förnämligt tillskott har arkivet under året fått mottaga, nämligen **Lars Bäckvalls Elfdalsarkiv**. Arkitekt Bäckvall, som avled i Stockholm 1935, hade dessförinnan till Nordiska museet med full äganderätt donerat sin samling av anteckningar, arkivexcerpter, tidningsurklipp m.m. rörande huvudsakligen **Övre Älvdalen**, omfattande 32 band, 4 band reseanteckningar, 6 buntar tidningsurklipp, diverse anteckningar om växter och djur m.m., allt förvarat i ett gävan **åtföljande skåp**, daterat 1850. Denna samling, som är av mångsidigt kulturhistoriskt intresse, har tydligen sammanbragts av en man med brinnande **hembygds-kärlek** och outtröttlig forskariver."

Med detta citat inleds en levnadsteckning över Lars **Bäckvall** författad av Ingvar Larsson. Den står att **läsa** i Lars Bäckvalls Om övre **Klarälvdalen** i gångna tider, 1978.

Några vårvinterdagar 1987 hade undertecknad tillfälle att tillsammans med Torsbys **kultur-**chef Anita Vannevik och de båda hembygdsforskarna

Thorleif **Styffe** och Bengt Bengtsson (avliden 1988) gå igenom Älvdalsarkivet inför en förestående mikrofilmning genom **SVAR**. Meningen var att vi på Nordiska museet skulle göra en sovring av materialet och välja ut det som kunde vara av intresse att filma. Vi stod

fullkomligt **häpna** inför den **överväldigande** mängden och insåg rätt snabbt att några större utslutningar inte gick att göra. Lars Bäckvalls samling **täcker** det mesta av mänskligt liv och verk genom tiderna i norra Värmland. För släkt- och hembygdsforskaren är den en överflödande

NORDISKA MUSEET

ÄLVDALSARKIVET

sammanställt av LARS BÄCKVALL

Volym	Innehåll	År	Kortnr	Antal kort
1	Ur fogderäkenskaper jordeböcker tionde-och mantalslängder		S 4700	21
2	Ur Älvdals Frykdals Malunga och Lima domböcker	1603-1731	S 4701	9
3	Ur Älvdals härads domböcker	1667-1694	S 4702	10
4	" " " "	1694-1735	S 4703	9
5	" " " "	1694-1725	S 4704	14
6	" " " "	1728-1745	S 4705	12
7	" " " "	1745-1850	S 4706	17
8	Anteckningar från Krigsarkivet		S 4707	8
9	Soldater och militära händelser		S 4708	20
10	Häradersrätten ämbets- och tjänstemän folkvärd		S 4709	14
11	Prästerskap		S 4710	20
12	Ur Dalby sockens kyrkoböcker		S 4711	17
13	Dalby socken Gällstad-Lönnåsa		S 4712	14
14	" " Långe -Syslebäck		S 4713	14
15	Ur Ny och Ekehärads kyrkoböcker		S 4714	12
16	Ny socken Fästnäs-Kyrkeböl		S 4715	11
17	" " Stället-Månås		S 4716	10
18	Ny och Nyakoga finnbygd		S 4717	8
19	Södra Finnakoga och Dalby Finnbygd		S 4718	16
20	Norra finnakoga sägner		S 4719	12
21	Finnarna i Värmlands övre Älvdal		S 4720	17
22	Allmogens enskilda besvär Riksdagar		S 4721	9
23	Rörelser fattiga brott och straff		S 4722	22
24	Kyrkor och skolor i Värmlands övre Älvdal		S 4723	22
25	Tionde och skatter		S 4724	8
26	Vattendrag och vattenverk		S 4725	13
27	Myrjärn och järnverk		S 4726	11
28	Landshövdingens skrivelser Timmer och annan handel. Tullärenden		S 4727	19
29	Åkerbruk boskapskötsel sätrar		S 4728	19
M	Vägar Landets läge Berg och Gräner		S 4729	18
31	Jakt och fiske		S 4730	16
32	Dalbymål		S 4731	5
33	Pantningslängder nödtider		S 4732	11
34	Anteckningar ur Dalby Ny och Norra Finnakoga kyrkoböcker	1757-1813	S 4733	10
35	Byggnader hontverk kläder		S 4734	37
36	Folket Formordiakt Kyrkligt Högtider Bröllop		S 4735	M
37	Skrock sägner visor		S 4736	35
38	Finner Diverse anteckningar		S 4737	37
39	Minnesanteckningar Stockholms muraryrkeskola		S 4738	9
40	Kullhåkasläkter		S 4739	3
bl	Edgreniana		S 4740	3
42-45	Reseanteckningar I-IV		S 4741	14
46	Tidningsuppsatser	1921-1935	S 4742	1
47	Tidningsurklipp I		S 4743	14
48	" II		S 4744	12
49	" III		S 4745	10
M	" IV		S 4746	9
51	" V		S 4747	14
52	" VI		S 4748	11
53	Lappkatalog övar litteratur		S 4749	20
W	Växter djur		S 4750	15
55	Kyrkligt Topografiskt ordnat		S 4751	7
M	Dalby-album av Sigrid Bäckvall	1921	S 4752	1
57	Kartor		S 4753	2
58	Genealogica A-Ö		S 4754	12
59	Kalkar av byggnader och detaljer	1889-1890	S 4755	7

rik kalla att ösa ur. Nu finns materialet tillgängligt på mikrofilm hos SVAR liksom på biblioteken i Torsby, Stöllet och Sysseback. Karlstads stadsbibliotek kommer också att inom kort ha mikrokorten till läsning.

Fler mikrokort från SVAR

SVAR har utöver kyrkoarkivalierna filmat en del andra handlingar av intresse för varmlandsforskarna. Har följer en förteckning: * : ar beställt eller levererat till Karlstads stadsbibliotek.)

-* Fryxell, Värmländska slakter (*Wärmlands slagtebok*)

-**Lantmäteriverket**. Topografiskt register till kartor. Akter i **forskningsarkivet** i Gävle. Varmlands lan.

-* Riksdagens arkiv. **Landshövdingebestämmelser 1734 - 1770**.

-Kammararkivet. Lansrakenskaper **Värmlands-Kopparbergs lan, register 1881 - 1917**.

-Göta hovrätt. Domböcker Värmlands lan. *Criminalia 1635 - 1681*.

-* Medicinalstyrelsen (**Collegium medicum**). *Arsberättelser från provinsialläkare, 1769 - 1869*.

-* Register över till Jämtlands lan inflyttade värmlänningar åren 1860 - 1895, utarbetat av Axel Grinde. (se "Nytt från..." nr 4/88)

*Eva Fredriksson
Stadsbiblioteket i Karlstad*

ARSMÖTE

► (forts. från sid. 1)

OVRIGA FRÅGOR

Vid föreningens förra årsmöte föreslogs ett tillägg till § 5 i stadgan, enligt följande: "**Årsmötet** utser också redaktör för föreningens **medlemsblad**". Årsmötet fastställde den föreslagna ändringen.

- ♦ -

Eftersom valberedningen ej lyckats att hitta någon ny redaktör, utsågs nuvarande redaktören, Anders Höglund, att sköta medlemsbladet under detta år.

Red. anm.: Låt det inte bara bli valberedningens huvudvärk att hitta en ny redaktör. Ge dem tips, bearbeta någon som Du tror kan ta över. Att inte aga en bra skrivmaskin, är **inget gångbart** argument. Styrelsen **har mandat att köpa** en sådan.

- o -

Årsmötet beviljade redaktören ett arvode för ospecificerade utgifter, på 850 kr.

- o -

SLAKTFORSKNING I NORGE

Årsmöteskvällens "dragplåster" var förbundsstyrelseledamoten **Bertil Haslum** från Sundsvall, som berättade om hur det ar att släktforska i Norge.

Varifrån i Norge

Bertil, som **själv** har anor i Norge, började sitt föredrag med några axplock ur sin antavla, och radade sedan upp problem och möjliga **vägar** att lösa dem.

Flyttningsströmmarna var under senare delen av 1800-talet stora **åt** bagge håll över gränsen mellan Sverige och Norge. I de svenska husförhörslangderna står ofta "**Norge**" som födelseort, och i Norge finns inte sådana längder över huvud taget. En gångbar kalla ar i stallet in- och utflyttningslangder. Sådana finns för hela Norge sedan 1812.

Eftersom norska släktnamn ofta ar desamma som gårdsnamn, kan man ha nytta av Rygh, *Norske Gaardnavne*, 19 band, 1897 - 1936. Problemet dar ar att vissa gårdsnamn ar mycket vanliga, och förekommer över hela Norge.

Om den man söker, levde 1801, kan man ha nytta av register till folketellingen.

En udda källa ar handlingar rörande norr- mans fattigvård i Sverige. De fördes på Ecklesiastikdep för tiden före 1900, och på Jordbruksdep för tiden 1900 - 1920. De förvaras numera på Riksarkivet (RA).

Lokaliserad i Norge

De norska kyrkböckerna finns i **Statsarkivet**, motsvarande våra landsarkiv. Se Slakthistoriskt Forum (SHF) 3/88. **Sockenförteckning** finner man i **Cato Krag-Rønne, Ættegransking**, och förteckning över mikrofilmade kyrkböcker i Norsk **Slekthistorisk Forenings Medlemsblad** 2/87 och 1/88.

Finns en bygdebok för socknen eller **häradet**, studera den först. Den erbjuder ofta hela slaktutredningar i anslutning till **ägare** och brukare av gårdarna. Men **kontrollera**. Det ar mängder av uppgifter insamlade på kort tid.

I Norges topografi, av Schweigaard och Sommerfeldt, finns förteckning över bygdeböcker och andra böcker, samt tidningar och tidskrifter. Även i Krag-Rønnes bok finns en förteckning över by- och bygdeböcker.

Slaktböcker finns i stor **mängd**, liksom tidskrifter. Kontrollera att inte utredningar redan ar gjorda. Wasberg, ABC i (forts. på sid. 9) →

- 0 STADGAR FÜR VARMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING ◊ -

6 1

Föreningens namn är Varmlands Slaktforskarförening.

§ 2

Föreningens ändamål är att inom Värmland stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning och förena dem, som delar detta intresse.

§ 3

Medlemskap erhåller den, som anmäler sitt intresse för föreningens verksamhet och betalar den årsavgift, som årsmötet fastställer.

§ 4

Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ, och hålles under februari eller mars månad varje år.

§ 5

Årsmötet utser ordförande, fyra till sju ordinarie styrelseledamöter och fyra suppleanter för dessa. Styrelsens mandattid är två år, med växelvis avgång för halva styrelsen vart år. Ordförandes mandattid är ett år.

Årsmötet utser också redaktör för föreningens medlemsblad.

6 6

Årsmötet utser två revisorer och en revisorsuppleant, samtliga med ett års mandattid.

6 7

Årsmötet utser en valberedning på tre personer, varav en är sammankallande. Valberedningens mandattid är ett år.

6 8

Räkenskaper skall föras per kalenderår och revideras före årsmötet.

6 9

Kallelse till årsmötet samt föredragningslista skall utsändas minst tio dagar i förväg.

6 10

Motioner till årsmötet skall inlämnas till styrelsen senast den 15 januari.

6 11

Rösträtt vid årsmöten och andra medlemmöten utövas av varje närvarande medlem med en röst. Lotten avgör vid

lika röstetal i valfrågor. Vid lika röstetal i övriga frågor avgör ordförandes mening.

6 12

Styrelsen sammanträder på ordförandes kallelse. Styrelsen äger fatta beslut, då minst tre ledamöter är närvarande.

6 13

Styrelsen skall utse kontaktpersoner för föreningen i varje region av Värmland.

6 14

Styrelsen verkställer föreningens beslut och svarar för de löpande ärendena under mandatperioden.

6 15

Alla sammanträden protokollförs. Justeringsman utses vid alla möten till att jämte ordförande justera protokollet.

6 16

Förslag till ändring av dessa stadgar skall i skriftlig form inlämnas till styrelsen minst en månad före årsmötet. Stöd av minst 2/3 av de vid årsmötet närvarande medlemmarna fordras för en stadgeändring.

6 17

Beslut om föreningens upplösning skall fattas av två på varandra följande medlemmöten, varav ett är årsmöte. Stöd av minst 3/4 av de vid mötena närvarande medlemmarna fordras för att beslut om upplösning av föreningen kan tas. Sista mötet avgör varthän föreningens samlingar och ekonomiska tillgångar skall överlämnas.

- - ◊ ◊ - -

Dessa stadgar antogs vid föreningens grundande 15/12 1983. Årsmötet 1986 ändrade antalet ordinarie ledamöter till sju.

Årsmötet 1988 föreslog ett tillägg till § 5. "Årsmötet utser också redaktör för föreningens medlemsblad". Ändringsförslaget godkändes vid årsmötet 1989.

- ◊ ◊ FELAKTIGT UTSKICK ◊ ◊ -

Genom ett beklagligt misstag, blev det ett fel i utskicket nr 1:89. Ett antal medlemmar fick ett helt ovidkommande protokoll i stället för medlemsförteckningen. Därför får alla i detta utskick ett ex av medlemsförteckningen.

FÖRTECKNING ÖVER REGISTER, UTDRAG M.M.

Utgiven av Länsbiblioteket, Karlstad 1988

På Karlstads stadsbibliotek finns mikrofilmade kyrkoarkivalier för Varmlands lan. Övrigt mikrofilm material är t ex domböcker, bouppteckningar, jordeböcker, mantalslängder och militära rullor. Allt detta förtecknas i två särskilda kataloger.

Den här förteckningen innehåller uppgifter om annat material på biblioteket av intresse för släkt- och hembygdsvetenskap. Det galler framför allt personregister av olika slag, både i bokform och i mikroformat. En del finns till hemlån, annat bara i referensavdelningen.

Biblioteket svarar gärna på frågor och kan i vissa fall också stå till tjänst med kopior. Tel. 054/19 58 67 (informationen), 19 58 56 (lansavdelningen).

Register från Landsarkivet i Göteborg

Bouppteckningar

Fryksdals nedre häradsrätt 1843 - 1861.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Fryksdals övre häradsrätt 1841 - 1860.

Personregister

Färnebo häradsrätt 1698 - 1861.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Gillbergs häradsrätt 1737 - 1859.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Jösse häradsrätt 1737 - 1860.

Personregister

Karlstads häradsrätt 1737 - 1860.

Personregister

Kils häradsrätt 1737 - 1860.

Personregister

Nordmarks häradsrätt 1739 - 1860.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Nyeds häradsrätt 1737 - 1852.

Personregister

Näs häradsrätt 1729 - 1859.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Visnums häradsrätt 1736 - 1860.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Väse häradsrätt 1751 - 1860.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Älvdals häradsrätt 1690 - 1860.

Efternamnsregister, förnamnsregister

Ölme häradsrätt 1739 - 1876.

Personregister

Dessa är ej till hemlån.

Angående Fryksdals och Grums häradsrätter samt rådhusrätterna i Filipstad, Karlstad och Kristinehamn, se "Register på mikrofilm".

Stadsförsamlingarnas kyrkoböcker

Register i bokform

Filipstad

Dödboksregister 1664 - 1860.

Födelseboksregister, barnregister 1651 - 1871.

Husförhörslängdsregister 1743 - 1860.
Vigselboksregister 1696 - 1861.

Karlstad

Dödboksregister 1698 - 1860.

Husförhörslängdsregister 1841 - 1845

1846 - 1850

1851 - 1855

1856 - 1860

Vigselboksregister 1698 - 1860.

Kristinehamn

Dödboksregister 1645 - 1860.

Födelseboksregister (barn och mödrar)
1645 - 1859.

Födelseboksregister (fader) 1645 - 1859.

Husförhörslängdsregister 1730 - 1810

1811 - 1860.

Vigselboksregister 1645 - 1860.

Dessa är ej till hemlån.

Släktnamnregister

Varmlands lan

Dödböcker före 1801.

Flyttningsslangder före 1801. Personreg.

Födelseböcker före 1801. Fadersregister.

Födelseböcker före 1801. Mödraregister.

Husförhörslängder före 1801.

Vigselböcker före 1801.

Dessa är ej till hemlån.

Övriga register rörande kyrkböcker

Fryksände

Födelse i Fryksände församling 1707 - 1765. Kronologisk förteckning sammanställd av Knut Malmström. 1981.

Vigslar i Fryksände församling 1707 - 1860. Kronologisk förteckning sammanställd av Knut Malmström. 1981.

Finns till hemlån.

Domböcker

Fryksdals härad. Domboksutdrag

1. 1610 - 1678. Sammanställda av Gunnar Almqvist och Roland Kihlstedius. →

2. 1679 - 1695. Sammanställda av Gunnar Almqvist, Roland Kihlstadius och Kay Leino.
3. 1696 - 1708. Sammanställda av Gunnar Almqvist och Kay Leino. Reg. av David och Nanna **Überg.**
4. 1708 - 1721. **Sammanställda** av Gunnar Almqvist och Kay Leino.
5. 1721 - 1729. Sammanställda av Gunnar Almqvist och Kay Leino.

Sammandrag av Fryksdals härads domböcker 1602 - 1700. 1987. (Varmlands museums skriftserie. 18.)

Finns till hemlån.

Ovrigt

Katalog för genealogisk forskning vid Landsarkivet i Göteborg. 1976. (Förteckningar alla församlingar inom O, P, R och S lan med uppgift om bestånd av kyrkoarkivalier, sockenstammo-, kyrkostammo-, skolråds- och kyrkorådsprotokoll, samt beståndet av bouppteckningar och mantalslängder.)

Mårtenson, C, Varmlandsarkivalier i Göteborgs landsarkiv. 1956. (Detaljerad förteckning över arkiv rörande justitien, fångvården, landsstaten, kyrkan, bergmastararbetet, kommuner, städer mm) Finns till hemlån.

Katalog över Bromanderska samlingen. 1969. Stencil. (Register till ca 790 slaktutredningar och biografier över yrkesgrupper inom Värmland.) Samlingen förvaras i Varmlandsarkiv.

Slaktutredningar i arkiv och samlingar. Utgiven av Föreningen Varmlandsarkiv och Folkrörelsernas arkiv för Värmland. 1982. Stencil.

Forskarförteckningar

Forskarkatalog Värmland 1983.
Forskarkatalog Värmland 1988. Båda utgivna av Värmlands länns Bildningsförbund, med Peter Olausson som redaktör.

Forskarförteckning för Gillbergs härad. 1981. Redaktör: Peter Olausson.

(Dessa förtecknar huvudsakligen **släktforskare** med uppgifter om namn, adress och intresseområden. Finns till **hemlån.**)

Register pH mikrofilm

(Endast om de **e j** finns utgivna i skriftlig form)

XY 3030 Fryksdals härads nedre och övre

tingslag. Personregister till bouppteckningar 1737 - 1842.

XY 3030 Grums häradsrätt. Personregister till bouppteckningar 1719 - 1860.

XY 7 Filipstads rådhusrätt. Personregister till bouppteckningar 1761 - 1874.

XY 7 Karlstads rådhusrätt. Personregister till bouppteckningar 1849 - 1879.

XY 7 Kristinehamns rådhusrätt. Personregister till bouppteckningar 1758 - 1877.

XY 7 Karlstads stads- och landsförsamling. Personregister till husförhörslängder 1721 - 1764.

XY 7 Karlstads stadsförsamling. Personregister till husförhörslängder 1769 - 1809
1810 - 1814
1815 - 1819

XY 8 1819 - 1824
1825 - 1831
1836 - 1840

Ovrigt

Fryxell, Wermelands slagtebok. 14 st mikroort (utlån). (Orig. handskrift, ej hemlån.)

XY 3048 Fryxell, **Bibliotheca** Wermelandica Fryxell, Wermelandia litterata.

Tillägg

Nyligen har det inkommit ett nytt **namnregister** över Filipstad.

ARSMÖTE

↳ (forts. från sid.6)

OVRIGA FRAGOR

släktsgranskning, har goda litteraturhänvisningar. En guldgruva är **Morten Hansens** bok **Släktsböcker**, som kom 1965.

Forskning i kyrkböcker och andra källor

Kyrkböcker äldre än 80 år finns normalt i statsarkiven. Det är inte skilda böcker för **födelse/dop**, **giftermål**, **begravning** etc. **Husförhör** saknas, och kan i någon **mån ersättas** av kommunikantböcker (altargång), och förteckning över **konfirmerade**. Bygdeboken studeras parallellt.

För tiden **1865 - 1900** använder man (forts. på **sid.12**) →

- MEDLEMSSTATISTIK -

Enligt verksamhetsberättelsen för 1988, hade Varmlands Slaktforskarförening vid senaste årsskiftet 321 medlemmar, varav 16 familjemedlemmar. I verksamhetsberättelsens slutord konstateras också att vi är en av de större medlemsföreningarna i Sveriges Slaktforskarförbund.

Hur fördelar sig våra medlemmar över landskapet? Nedan följer en redovisning, baserad på postnummer. Den blir inte helt korrekt, men medlemsförteckningen erbjuder inget annat alternativ. Postadress och bostadsort är inte alltid samma sak.

Ort	Antal	Ort	Antal	Ort	Antal
Karlstad	81	Karlskoga	5	Charlottenberg	1
Arvika	18	Grums	4	Bogringen	1
Saffle	18	Klässbol	4	Glava	1
Kristinehamn	12	Molkom	4	Gunnarskog	1
Kil	9	Edsvalla	3	Höljes	1
Skoghäll	8	Hagfors	3	Lakene	1
Sunne	8		3	Lesjöfors	1
Syssleback	7		3	Norra Råda	1
Torsby	7		2	Nykroppa	1
Ekshärad	6	Munkfors	2	Slottsbron	1
Filipstad	6	Sorfors	2	Töcksfors	1
Forshaga	6	Värborg	2	Vase	1
Deje	5	Varl. Nysäter	2	Åtorp	1
Hammarö	5	Ambjörby	1	Ö. Ämtervik	1

Som läsaren kan se, borde det finnas stora möjligheter för spontana gruppbildningar över i stort sett hela landskapet, även om några får "kliva över" sin postnum-
mergräns. Finns det kanske redan sådana grupper? I så fall, vad gör Ni? Det vore trevligt om redaktören fick reda på det, så att medlemsbladet kunde fungera som idégivare till de som vill starta en lokal grupp.

- - ♦ ♦ - -

I detta sammanhang får vi inte glömma bort de medlemmar som vi har utanför landskapsgränsen. De är inte lika många, men de representerar faktiskt flera postnum-
merorter än vad vi har inom landskapsgränsen

Ort	Antal	Ort	Antal	Ort	Antal
Angered	1	Lidköping	1	Sollentuna	1
Bandhagen	1	Lundsbrunn	1	Sorunda	1
Borlänge	2	Malmberget	1	Spånga	4
Borås	1	Mariestad	2	Stockholm	2
Bromma	1	Mellerud	1	Sundsvall	5
Dals Rostock	1	Mjölby	1	Svenljunga	1
Falköping	1	Mora	2	Skärholmen	2
Falun	1	Mölnadal	2	Söderhamn	1
Furulund	1	Nacka	1	Tranås	1
Gla Fredrikstad	1	Nora	5	Trollhättan	1
Granna	1	Norberg	1	Ulricehamn	1
Göteborg	3	Norrköping	2	Umeå	1
Hedemora	1	Nynashamn	1	Uppsala	2
Järfälla	1	Oslo	1	Vansbro	2
Karlshamn	1	Partille	1	Vårby	1
Kollered	1	Ronneby	1	Åmål	1
Kongsberg	1	Rättvik	1	Örebro	2
Kopparberg	2	Skedsmokorset	1		
Källby	1	Skene	1		

Eftersom spridningen över landet, i och utanför landskapet, är så stor, torde det vara fruktbart att söka kontakt med varandra för utbyte av erfarenheter, tjänster och gen-
tjänster. Glöm inte bort Forskarkatalogen!

Pres-stopp!
Senaste medlemsiffran
är 345 st!

ARKIVTIPSET ❀

För information till alla släktforskare med värmländsk anknytning kan jag meddela att efter genomgång av ca 300 microfilmrullar omfattande de **svensk-amerikanska** kyrkoarkiven i Nebraska, har upprättats dels ett topologiskt register över alla personer (ca 15000) och dels ett personregister över personer med anknytning till Värmland. Det första registret finns på **Emigrantinstitutet** i **Växjö** och det andra finns i ett exemplar vid Emigrantregistret i Karlstad.

Det är i princip uppställt som de tidigare register, som jag uppgjort för dem. Hoppas att någon nu kan ha **glödje** av detta material i sitt sökande efter någon släkting som utvandrat till USA.

Bertil Grundström
Långgatan 4
573 34 Tranås

- ♦ ♦ BADHUSTRÄFFAR ♦ ♦ -

Under våren 1989 hålls tre så kallade informella träffar i Gamla Badhuset i Karlstad. De två första har redan hållits, och om den tredje kan Du **läsa** på annan plats i detta medlemsblad.

Tanken bakom **träffarna**, är att ge oss medlemmar tillfälle att träffas under mindre strikta förhållanden, men **ändå** ha en fast programpunkt.

0 Träff nr 1 0

BOUPPTECKNINGAR

Träffen den 2 mars inleddes av ordförande, som berättade om bouppteckningar. Han berättade att bouppteckningarna 1734 blev obligatoriska. Som så mycket annat i vår tillvaro, var det av **skatte**skal. En viss procent (1/7%) skulle gå till fattigkassan. Man kallade det för "fattigprocenten".

Bouppteckningar hade redan tidigare förekommit i bl a Stockholm sedan 1667, och i Malmö sedan 1546.

Bouppteckningen måste lamnas in till rådhus- eller häradsrätt inom ett år efter dödsfallet. Undantag gjordes för adliga personer, vars bouppteckningar i stället lämnades in till hovrätten.

Liksom med andra handlingar som uppnått 100 års ålder, lamnas dessa till **landsarkivet**. För hovrätterna gäller leve-ransplikt till riksarkivet. I riks- och landsarkivet finns mycket bra register över personer som finns upptagna i de

inlämnade bouppteckningarna. I Stockholm är registret så bra att det till och med i vissa fall kan ersätta de ofullständiga **husförhörslängderna**.

I de fall en avliden inte hade några **tillgångar**, kunde man i stället utfärda ett så kallat fattigbevis.

En bouppteckning är oftast uppbyggd på följande sätt:

1. Alla arvingar raknas upp.
2. Bouppteckningsmannen namnges.
3. Förmyndaren namnges (oftast den **närmaste fädernefränden**)
4. värderingsmannen namnges. Dessa hade till sin **hjälp** de s k markegångstaxorna.
5. Bouppegivaren namnges.
6. Boets tillgångar raknas upp. Med någon variation, skedde det i nedanstående ordning.
 - * Fastigheten
 - * Guldföremål
 - * Solverföremål
 - * **Tensaker**
 - * Jarnsaker
 - * Mässing
 - * Bleck
 - * **Träfföremål**
 - * Sängkläder
 - * Gångkläder
 - * Glas
 - * Körredskap
 - * Dragdjur
 - * Kreatur
 - * Fordringar
 - * Skulder

Hemslöjdsalster utelämnades ofta, liksom **höns**, hundar och katter. "**Nötta** och **slitna**" saker togs ej heller med. Fickur **ute**lämnades också, av det skalet att de gavs ofta bort av ägaren, då han låg på sin dödsbädd.

7. Bouppteckningen skrevs under av de närvarande arvingarna och **bouppteckningsmannen**. Ofta ser man att det anges att någon arvinge endast haft handen på pennan (**mhp**), eller att underskriften skett genom man endast skrivit sina initialer..
8. Fattigprocenten anges.
9. Boupptecknarens underskrift.

I sällsynta fall kan man även hitta **bilagor** i form av arvskiften och diverse **intyg**.

Till Du **läsa** mera om bouppteckningar och vad de kan ge, rekommenderas boken "**Bouppteckningar** som etnologisk källa, skriven av professor **Nils Arvid Bringeus**.

Anm.: De ovan omtalade registren på landsarkivet finns för Värmlands del i kopia på biblioteket i Karlstad.

(forts. Badhusträffar)

o Träff nr 2 o

KAN MAN KOMMA NER TILL 500-TALET?

Torsdagen den 6 april hade föreningen vårens andra "badhusträff". Ett femton-tal av medlemmarna kom för att höra Eivor Lantz besvara frågan "Kan man komma ner till 500-talet?" Härpå svarade Eivor inledningsvis ett bestämt ja. Men då måste man i likhet med Eivor bland sina anor rakna medlemmar av slakten Månesköld som en gång i tiden bodde på Tjörn i Bohuslän. Denna ursprungligen från Halland härstammande danska slakt hade via ingiften rötter i de flesta europeiska länder. Det är bara Finland och Baltikum som saknas på dess genealogiska europakarta.

Eivor kan sålunda rakna inte mindre än 47 anor tillbaka och hamnar då på en markgreve i Flandern som dog år 601. Att det gått att komma så långt tillbaka beror nog inte minst på att ett stort antal kungar och bysantinska kejsare är inblandade.

Eivor visade på en imponerande lista genealogiska skrifter från flera olika länder vilka utgjort hennes huvudsakliga källmaterial. I släkttavlor som avser medeltid och äldre tid anges ofta släktskap som "troliga". Eivor försäkrade att hon uteslutit alla sådana grenar i sin antavla. En sund inställning, som kanske en och annan släktforskare bör tanka på.

Inbjudan till

"Badhusträff" nr 3

som denna gång inte är i

Karlstad, utan i Säffle.

Vi träffas i Silwenska villan

11 maj kl. 19.00.

Mötet är ett samarrangemang mellan VSF, Hembygdsföreningen och Vuxenskolan.

Oskar Kileby:

Om gamla värmländska
skaldeslakter

Bygdeinventerare i Kila visar
sitt forskningsmaterial och svarar på frågor.

Fotoutställning från Eskilsäter,
Rosenborg och vanersjöfarten
visas av Edmund Einevik.

ARSMÖTE

► (forts från sid. 9)

OVRIKA FRÅGOR

folketellinger (telle = rakna). Där finns hela familjen med ålder och födelseförsamling. Folketellinger för 1865 och 1891 finns i Riksarkivet, och för 1875 och 1900 i statsarkiven. Folketellinger för byerne finns dessutom för 1870 och 1885, samt för Christiania 1815.

Äldre folketellinger finns för 1701 och 1801. 1701 omfattar bara män och saknas för en stor del av landet, bl a Østlandet. 1801 omfattar i princip alla då levande i Norge. Den finns tryckt för vissa socknar och häradar, t ex Asker og Baerum. 1801 års folketelling finns databehandlad och på mikrokort komplett i RAs expedition.

Den består av:

- Amtsregister (d v s efternamns- och förnamnsregister för varje amt - nu fylke)
- Tellingslister för varje prestegjeld med gårds/husregister och förnamnsregister - i staderna dessutom efternamnsregister.

Presternes og fogdernes mantal 1644 och 1666, som bara tar upp män. Se Michalsen, sid 65 ff.

Matriklar i fogderäkenskaperna 1678 - 1811 i RA, i allmänhet bara bonden samt ägaren i förekommande fall. Se särskilt ekstraskatterna 1763 i fogderäkenskaperna 1762 - 1763. Där finns alla över 12 år upptagna.

Särskilt om bönder

Panteböcker i statsarkiven. Se Michalsen, kap 6. Förteckning över mikrofilmade panteböcker i RA, se NSF's Medlemsblad 2/1988 och 1/1989.

Man skiljer på selveier - självägande, leilening - brukare och husman - torpare.

Gårdens namn var som regel liktydigt med ägarens/brukarens efternamn. Man bytte oftast efternamn vid flyttning till ny gård. Under andra halvan av 1800-talet började man mer och mer att behålla efternamnet även vid flyttning.

Beträffande förnamnsskicket, se Per Seland, Navneskikker i eldre og nyere tid, samt Genealogiska Föreningens jubileumsskrift 1933 - 1983.

Bouppteckningar - skifteprotokoller

Se Michalsen, kap 5.

Skifteprotokoller finns i statsarkiven, i allmänhet med kortregister. Förteckning över mikrofilmer i RA, finns i NSF's Med-

lemsblad 1/1989.

Tingböcker

Förteckning över mikrofilmer i RA, finns i **NSFs** Medlemsblad 2/1988. Förteckning över tryckta och otryckta avskrifter av tingböcker samt register finns i Medlemsblad 1/1989, sid. 15.

Särskilt om stadsbefolkningen

Förutom tidigare nämnda folketellinger och **byböcker**, kan namns adresskalendrar t ex från Christiania, samt att man troligtvis stöter **på** inflyttningar från Danmark och Schleswig-Holstein.

Särskilt om ämbets- och yrkesmän

Tryckta verk om olika kategorier, se förteckningar och anvisningar hos **Wasberg**, t ex prestehistorier, **officersbiografier** (obs att militära rullor finns i RA). Statskalendern är också användbar.

Vad **beträffar** inflyttning från Danmark och Schleswig-Holstein, se Personhistorisk Tidskrift (norskt material förtecknat hos **Morten** Hansen). Se även slaktböcker.

Porträtt

Se katalog över **malede** Portraeter i Norge, av C J Anker och H J Huitfeldt-Kaas, Kristiania 1886.

Tidskrifter, föreningar, handböcker

Norsk Slegtshistorisk **Forening** ger ut:

- Norsk Slegtshistorisk Tidskrift
- Medlemsblad
- Hvem **forsker** hvar i norsk genealogi
- Gløersen, Dødsfall i Norge, som publiceras som bilaga till NST

Krag-Rønne, **Cato**, Aettegransking, Oslo 1943.

Krag-Rønne, Ordliste for aettegranskere, Oslo 1946.

Michelsen, Slekten, Oslo u å, Johan Grundt Tanum **forlag**.

Gunnar **Christie** Wasberg, ABC i slektsgransking, 1985, N W Damm & **Søn**.

Det finns många regionala och lokala föreningar att ta kontakt med.

-♦-

Vi tackar Bertil **Haslum** för hans trevliga och innehållsrika föredrag, som gav nya infallsvinklar även för de som tidigare forskat i norsk slakt.

FRÖDING OCH HÅBOLINGARNE av Ruben Leander

Varför gillade inte Gustaf Fröding oss håbolingar?

Hur kan man överhuvudtaget ställa sig en sådan fråga? Bakgrunden är följande: Som relativt nyinflyttad (och hemvändande) karlstadsbo och värmlänning ville jag veta lite mera om Fröding, som jag för övrigt högt skattat sedan ungdomsåren. Finns det någon poet som i högre grad än han lever **på** folkets lappar? Redan i barndomen och ofta även nu hörde och hör jag människor citera ordvändningar, rader och ibland hela verser av Fröding.

Hans samlade verk har jag bladdrat i ganska flitigt och nu tänkte jag **läsa** mera om än av honom. Jag lånade Henry Olssons bok Vinlövsranka och **Hagtorns**-krans, en bok om Fröding, och fick mig en hel del till livs om skalden och tyckte att jag bättre kunde förstå varför han diktat som han gjort.

Så helt plötsligt (sid. 174) står ordet håbolingarna och jag fick läsa det flera gånger innan jag blev övertygad.

I ett brev till en kollega på **Karlstads**-Tidningen, Herman Fernlund, den 29 augusti 1892 står bl a "...jag blir sjuk bara jag tanker på Karlstad. När ja tanker **på** den sjalamördande **landsortskorresponden**sen och håbolingarna och allt detta, ryser mitt **hjärta**."

Som medlem i Frödingsällskapet skrev jag ett brev till dem och frågade om de **kunde lämna** någon rimlig förklaring. Deras vanlige ordförande Jerker Engblom (bland mycket annat god Bellmantolkare) ringde mig och hade gjort sig besväret att leta upp brevet i Michanek-Rosenblads bok Gustaf **Frödings** brev, dessutom försett med just den fotnot som jag behövde: "håbolingarna: en släkthistoria om **håbolingarna** publicerades i KT i maj 1892".

KT står för Karlstads-Tidningen, varför jag omgående gick dit och bad om hjälp att leta upp aktuella exemplar. Jag fick tipset att be stadsbiblioteket om hjälp och hittade efter kort stund två tidningslägg från 21 resp. 28 maj 1892, rubricerade **Håbolingarne**, och signerat Artur.

Så långt var det alltså klart varifrån Fröding fått nys på håbolingarna. Han läste förmodligen varje rad i sin tidning under sjukhusvistelsen i Norge och det var bara tre månader mellan tidningsartiklarna och hans anspelning på dem.

Nu var spårsinnet retat och jag frågade mig vem Artur var och varifrån han hämtat stoff till de relativt utförliga beskrivningar han lämnat om slakten i sina artiklar.

Med hjälp av min kusin Carl-Erik Suttner och Jan Vegelius kunde jag snabbt **konsta-**

tera att långa stycken i ena artikeln var ordagrant hämtat ur Erik Olssons i Ulfabyn Anteckningar om Häbolsslakten på Dal. Se f ö Den Sagenomspunna Slakten, sid. 90!

Så långt ar flera frågetecken uträtade men jag kunde inte låta bli att fundera vidare: Varför nämner Fröding håbolingarna överhuvudtaget och i ett så föga smickrande sammanhang?

Som både håboling och medlem i Frödingssällskapet blev jag villrådig. Mina rötter och blodsband kommer jag inte ifrån och som frödingalskare blir jag brydd nar han jämför oss med "sjålamördande landsortskorrespondens".

För att komma ur knipan har jag försökt mig på en förklaring: Fröding sitter ensam på sjukhus i Norge, vantar på snar tillfriskning och ser sig för sin inre syn åter på Karlstadstidningen. Dar skall han för sitt uppehälle skriva referat från domstolar, sammanträden och smärre incidenter, olyckor, societetsfester o d. Inte särskilt upphetsande och stimulerande!

Nar jag dessutom last de artiklar han anspelar på kan jag också förstå att han jämför beskrivningen av vår slakt med "sjålamördande landsortskorrespondens". Våra förfaders alla brava-der var ju inte så hedervärda!

Jag tror att han helt enkelt raljerade lite grann nar han skrev till sin arbetskamrat och ville kanske visa att han även under sjukdomstiden läste sin tidning. Han närde kanske en förhoppning att med sitt skrivsätt få hjälp att pyssla med annat på tidningen.

Men visst ar det trevligt att fullt sanningsenligt kunna skryta med att Gustaf Fröding skrivit om håbolingarna!

Hoppas bara att ingen kollar i vilket sammanhang och i vilka ordalag!

♦ INVENTERING AV GRAWARDAR ♦

Nu nar sommaren kommer ar det dags igen att inventera gravvårdar som ar resta före 1850! Inventeringen sker i förbundets regi. Varför inte ta kyrkogården på Din egen ort? Det tar bara en timma att inventera en ordinär sockenkyrkogård med tre eller fyra gravvårdar som ar resta före 1850.

Du gör släktforskningen en stor tjänst om Du hjälper till med detta. Tag gärna kontakt med ordförande för mer information, tel. 054/727 54. Eller rekvirera blanketter direkt från förbundet, tel. 031/11 33 44. (forts. nästa sida)

Styrelsen för VARMLANDS SLAKTFORSKARFÖRENING

ORDFÖRANDE

Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 00 Forshaga
Tel. 054/72754

VICE ORDFÖRANDE

Ingrid Johansson
Värmskog Sättra
671 95 Klässbol
Tel. 0555/30882

SEKRETERARE

Anette Stenbäck
Häggdalsvagen 5
683 05 Råda
Tel. 0563/23504

KASSÖR

Carin Widén
Kaprifolgtan 24
653 45 Karlstad
Tel. 054/161913

LEDAMOT

Eivor Lantz
Lindervagen 20
663 02 Hammarö
Tel. 054/25727

LEDAMOT

Sonja Peterson
Ölmegatan 9A
652 30 Karlstad
Tel. 054/119411

LEDAMOT

Bo Cider
Skolgatan 12
660 60 Molkom
Tel. 0553/10378

SUPPLEANT

Janet Leffler
Trumberget 5
663 00 Skoghall
Tel. 054/23711

SUPPLEANT

Gunhild Svensson
Box 8067
650 08 Karlstad
Tel. 054/31448

SUPPLEANT

Bertel Swanson
Brånskog
670 30 Edane
Tel. 0570/55023

SUPPLEANT

Anneli Möller
Lupingatan 9
653 45 Karlstad
Tel. 054/160125

REDAKTÖR

Anders Höglund
Lisas Höjd 5
681 00 Kristinehamn
Tel. 0550/81525

ARKIVFORVALTARE

Bo Cider
Emigrantregistret
Karlstad
Tel. 054/159272

ARKIV

Emigrantregistret
Gamla Badhuset
Box 331
651 05 Karlstad
Besöksadress:
Strandgatan 4

POSTGIRO

46 96 60-5

VALBEREDNING

Valla Johansson
Säfte
Tel. 0533/14371

Ulla Larsson
Edsvalla
Tel. 054/39117

John André
Karlstad
Tel. 054/831240

Följande värmländska kyrkogårdar är redan inventerade:

Alster	Brattfors
Frykerud	Blomskog
Grava	Gillberga
Huggenaa	Hammarö
Långserud	Kila
St Kil, gamla kyrkogården	St Kil, gamla kyrkogården
St Kil, nya kyrkogården	Vase
Ölme	Östra Fågelvik
Ovre Ullerud	Lungsund

ANOR SÖKES ANOR SÖKES ANOR SÖKES

Jag söker ättlingar till min fars mor-
mor, **Stina-Lisa Olsdotter**, f. 1858 i
Hjerpliden.

Hennes föräldrar var Olof **Olofsson**, f.
1807 i Hjerpliden, och Kajsa Ersdotter,
f. 1816 i Fryksände.

Stina-Lisas syskon var:

Olof, f. 1834	Stina-Lisa, f. 1858
Marta, f. 1836	Anders, f. 1856
Erik, f. 1837	Jan, f. 1854
Olof, f. 1841	Kajsa, f. 1846
Marta, f. 1843	Johanna, f. 1848
Johanna, f. 1849	

Kerstin Meric
Peterslundsv. 6
140 41 Sorunda
Tel. 0753/433 23

Jag söker uppgifter om en viss Nils
Lind, kronolänsman i Karl-Gustafs förs.
i Tornedalen (min farfars morfars far).
Han lär vara född 1795 någonstans i
Värmland, inflyttad 1823, vet ej vari-
från (ev. Piteå). Död 1834 1/11 i K-G.
Gift med Marg. Maria Clausén, f. 1798
4/12 i Piteå.

Son: klockare/organist Lars **Johan Lind**,
f. 1822 (Piteå?). Gift 1844 17/9 med
Brita **Johansdotter**, Pajala, f. 1823
15/12 i K-G.

Finns det **någon** "Lind-expert" som kan
hjälpa mig?

Lennart Snabb
Tureborgsvägen 16/91
451 33 Uddevalla
Tel. 05221353 40

Jag söker uppgifter om Olof **Halstensson**
Berg, f. 1846 28/5, d. 1923 21/11, från
Fryksände. Han var gift med **Kristine**
Jansdotter Rådström, f. 1856 4/7, d.
1938 26/11, från Högda gård i Sunne.
Hennes far hette Jan Rådström.
Jag ar tacksam för ett snabbt svar.

Ellen E Nicolaysen
Elverum folkhögskole
2400 Elverum
Norge

RATT SVAR PA GENKRYSSET

1	P	R	O	B	A	N	D	4	S	T	A
2	i			A			T		E		A
3	G			P			R	A		S	O
4	A			M	T	L		B		T	N
5				i			L		S		E
6				E	J	U	S	D	E	M	
7									S		
8	L			U			M		C		
9											
10	A						U		T		
11									M	M	
12											R
13	N	E	P	O	S					A	
14											
15	D								R		
16										N	
17											L
18	B										
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											
36											
37											
38											
39											
40											
41											
42											
43											
44											
45											
46											
47											
48											
49											
50											
51											
52											
53											
54											
55											
56											
57											
58											
59											
60											
61											
62											
63											
64											
65											
66											
67											
68											
69											
70											
71											
72											
73											
74											
75											
76											
77											
78											
79											
80											
81											
82											
83											
84											
85											
86											
87											
88											
89											
90											
91											
92											
93											
94											
95											
96											
97											
98											
99											
100											

**VAD VILL DU ATT STYRELSEN
SKA HITTA PA?**

VAD SKA VARA MÖTEN INNEHALLA?

VILKEN FURELASARE VILL

DU TRAFFA?

HUR AV DIG TILL NAGON AV

STYRELSENS LEDAMUTER!

- 0 -

HAR DU NAGRA ÖNSKEMAL OM

INNEHALLET I MEDLEMSBLADET?

HUR AV DIG TILL REDAKTUREN!

- 0 -

TELEFONNUMMER OCH ADRESSER

HITTAR DU PA SIDAN 14.

- 0 -